

Hafnarfjörður
Grunnskólar Hafnarfjarðar
Skólanámskrá

1. bekkjarnámskrá

Skólanámskrá Lækjarskóla

Skólaárið 2020 - 2021

Skólanámskrá Lækjarskóla.

Útgefin 2020.

Skólanámskrá er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla.

© Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar

Útgáfustaður: Hafnarfjörður.

Ábyrgð: Dögg Gunnarsdóttir skólastjóri Lækjarskóla

Útgefandi: Lækjarskóli Hafnarfjarðarbær
Sólvangsvegi 4
220 Hafnarfjörður

netfang: laekjarskoli@laekjarskoli.is

veffang: <http://www.laekjarskoli.is>

Innihald

1. Skólastarf - 1. bekkjar	4
Samantekt kennslu í 1. bekk	5
1.1 Áherslur grunnþátta menntunar í 1. bekk	6
1.2. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf.	8
1.3 Námsmat og vitnisburðarkerfi	8
2. Náms svið og námsgreinar	10
2.1 Lykilhæfni	10
3. Íslenska, íslenska sem annað mál og íslenskt táknmál	14
3.1. Talað mál, hlustun og áhorf	15
3.2. Lestur og bókmenntir	16
3.3. Ritun	18
3.4. Málfræði	20
B. Íslenska sem annað tungumál	21
4. List- og verkgreinar	25
4.1 Sjónlistir - myndmennt	27
4.3 Hönnun og smíði	30
4.4 Textílmennt	31
5. Náttúrugreinar	33
5.1. Náttúrufræði	35
6. Samfélagsgreinar	37
6.1. Trúarbragðafræði	38
6.2. Jafnrétti og lífsleikni	40
7. Skólaíþróttir	43
7.1. Íþróttir	45
7.2. Sund	47
7. Stærðfræði	50
7.1. Stærðfræði	51
7.2. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði	53
7.3. Tölur, reikningur og algebra	54

7.4. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	55
8. Upplýsinga- og tæknimennt	57
8.1. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	58
Lokaorð	59

1. Skólastarf - 1. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélaginu megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólastarfs í bekknum/árganginum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólastarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólastarfinu.

Unnið er samkvæmt markmiðum aðalnámskrár grunnskóla. Í skólanámskrá eru þau viðmið sem lögð eru til grundvallar á mati á námshæfni nemanda í lok árgangs.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnþátta menntunar
3. Kennluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í árganginum
4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árganginum
5. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

Samantekt kennslu í 1. bekk

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tímafjöldi í skóla á viku
1. Íslenska	Talað mál, hlustun og áhorf Lestur og bókmenntir Ritun Málfræði	7 samtals
2 List- og verkgreinar	<i>A Listgreinar:</i> Sjónlistir (myndmennt) Tónmennt <i>B Verkgreinar:</i> Hönnun og smíði Textílmennt	1 1 1 1 1 1
3. Náttúrugreinar	Náttúrufræði	3
4. Samfélagsgreinar	Samfélagsfræði, trúarbragðafræði og lífsleikni	4 samtals
5. Skólaíþróttir	Íþróttir Sund	2 1
6. Stærðfræði	Stærðfræði	5
7. Upplýsinga- og tæknimennt	Miðlamennt og skólasafnsfræði Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	0
Alls		30

--	--	--

1.1 Áherslur grunnþátta menntunar í 1. bekk

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnþátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslum skólans um forvarnir.

Áherslur grunnþátta menntunar eru settar fram í markmiðum

Grunnþáttur menntunar	Áhersluatriði
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<p>Það er unnið með heilbrigði og velferð í skólanum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> · jákvæður skólabragur, SMT, bekkjarfundir og reglukennsla, einkunnarorð skólans, virðing, vinátta og öryggi · næringarfræðsla · áhersla á hreyfingu úti og inni · stuðla að andlegri vellíðan og góðum samskiptum · efla skilning á eigin tilfinningum og annarra · efla sjálfsstjórn og sjálfstraust · unnið með sjálfsmyndina og jákvæð samskipti meðal jafnaldra og við þá sem eldri eru · vinna að jákvæðum samskiptum við foreldra/forráðamenn, starfsfólk skóla og annað fólk í nærsamfélaginu <ul style="list-style-type: none"> ● efla vitund um kynferði
JAFNRÉTTI:	<p>Það er unnið með jafnrétti út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> · koma til móts við þarfir hvers og eins námslega, félagslega og andlega · allir fá nám við hæfi · kenna nemendum að setja sig í spor annarra · búa nemendur jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, hvort heldur sem er í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi · leggja áherslu á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins svo sem, jafnrétti fjölmenningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun

LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<p>Það er unnið með lýðræði og mannréttindi í skólanum þar sem áherslur grunnpáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> · læra að setja sig í spor annarra með verkfærum SMT · hvetja nemendur til að tjá eigin skoðanir og að þeir fái tækifæri til að hafa áhrif á skólalastarfið · vinna markvisst að lýðræðislegri kennslu í skólalastarfi svo sem hópvinnu, bekkjarfundum, þátttökunámi og samfélagsverkefnum. · stuðla að því að nemendur beri ábyrgð á námi sínu og framkomu og að þeir þekki réttindi sín og skyldur · hvetja nemendur til að bera umhyggju og virðingu fyrir fólki, dýrum og umhverfi sínu · fræða um mannréttindi, stjórnsýslu, samfélagsmótun, borgaravitund og manngildi stuðla að hópavinnu · auka siðferðisvitund · efla ábyrgð, gagnrýna hugsun, samvinnu og samábyrgð · nemendur geti valið nám eftir áhugasviði
LÆSI:	<p>Það er unnið með læsi út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnpáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> · efla tölvu- og tæknilæsi · nemendur læri og geti yfirfært aðferðir við lestur, ritun og hlustun og beitt þeim á fjölbreyttan hátt · auka notkun á bókasafni og upplýsingamennt · kenna nemendum að vera læsir á umhverfið · efla vitund nemenda á bóklestri sér til gagns og ánægju · efla læsi nemenda svo þeir geti nýtt það á sem fjölbreyttastan hátt, til dæmis við lestur, ritun, lesskilning, hlustun, talnalæsi, upplýsingalæsi, menningarlæsi og fleira.
SJÁLFBÆRNI:	<p>Það er unnið með sjálfbærni út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnpáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> · stuðla að aukinni umhverfisvitund með því að efla þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs · gera sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temja sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa · skila umhverfinu í ekki lakari ástandi til komandi kynslóða en við tókum við því · takast á við margvísleg álitamál og ágreiningsefni · stuðla að áhuga og vilja til þess að nemendur taki þátt samfélaginu · kenna neytendafræðslu og fjármálalæsi
SKÖPUN:	<p>Það er unnið með sköpun í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnpáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> · stuðla að frumkvæði einstaklingsins · stuðla að ígrundun, persónulegu námi og frumkvæði í skólalastarfi · móta viðfangsefni og miðla þeim, eftir eigin sýn · nota fjölbreyttar kennsluaðferðir og að nemendur verði virkir þátttakendur í náminu

- nýta eigin ímyndunarafli í verkefnavinnu
- byggja á eigin reynslu og byggja ofan á hana
- nemendur læri að taka ábyrgð á eigin námi og beri virðingu fyrir verkum sínum og annarra.

1.2. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf.

Í upphafi skólaárs er haldið skólafærninámskeið fyrir foreldra, þar sem skólinn er kynntur og öll hans starfssemi svo sem frístundaheimilið, SMT, Mentor, mataráskrift og kennarar kynna skólalastarfið. Einnig er óskað eftir fulltrúum til að gegna hlutverki bekkjartengla.

Fyrsti dagurinn í skólanum hefst á foreldrasamtali með foreldrum og barni, þar sem upplýsingar eru fengnar um málþroska og líðan. Tveir samtalsdagar eru yfir veturinn, á haust- og vorönn.

Vikulega eru rafræn fréttabréf sett inn á Mentor.is þar sem finna má upplýsingar um heimanám og það sem er á döfinni í skólanum. Kennarar eru í samskiptum við foreldra í gegnum síma og tölvupóst. Auk þess hittast foreldrar og kennarar á fundum ef þörf er á.

1.3 Námsmat og vitnisburðarkerfi

Leiðsagnarmat

Leiðbeinandi námsmat, leiðsagnarmat, fer fram reglulega yfir allt skólaárið í öllum námsgreinum. Leiðsagnarmat miðar að því að meta framfarir nemenda í þeim tilgangi að nota niðurstöðurnar til að gera nauðsynlegar breytingar á námi og kennslu. Í leiðsagnarmati er fylgst með nemendum á námstímanum og þeim leiðbeint. Lögð er áhersla á fjölbreyttar matsaðferðir, s.s. kannanir, frammistöðumat, sjálfsmat, samræður o.fl., til að safna upplýsingum um stöðu nemenda, hvað þeir vita og geta og hvers þeir þarfnast til að ná betri árangri. A.m.k. tvisvar á ári er farið yfir stöðu nemenda á fundi með nemenda foreldra og umsjónarkennara. Foreldrar eru hvattir til að fylgjast reglulega með hæfnikorti nemandans á Mentor. Hæfnikortið getur tekið breytingum á milli skólaára en lokamatið fer fram við lok 4. bekkjar.

Lokamat

Lokamat hefur þann megintilgang að gefa upplýsingar um árangur náms og kennslu í lok námstíma skólaárs. Matsaðferðir við lokamat ákvarðast af markmiðunum en matið er oftast byggt á skriflegum prófum eða fjölbreyttum lokaverkefnum nemenda. Með lokamati er lögð áhersla á að meta þekkingu og skilning nemenda á námsefninu, hvernig þeim tekst að beita þekkingu sinni og hvernig þeir greina og nota mismunandi aðferðir við ákveðin viðfangsefni. Lokamat sýnir hversu vel nemendum gengur miðað við hæfniviðmið/námsmarkmið árgangsins.

Vitnisburður að vori:

Að vori fá nemendur í 4.bekk útprentaðan vitnisburð þar sem fram kemur árangur þeirra í yngri deild, 1.-4.bekk. Lokamatið er byggt á frammistöðu þeirra eins og hún kemur fram á hæfnikortinu. Á þessu vitnisburðarblaði er einnig almenn umsögn um nemandann, hegðun og framkomu. Nemendur í 1.-3.bekk fá almenna umsögn ásamt staðfestingu frá skóla að námsári sé lokið.

2. Náms svið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólafarfsins í átta skilgreind náms svið og eitt opið (val) en hverju náms sviði heyra mismargar námsgreinar. Fyrir hvert náms svið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömuleiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju náms sviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólafarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámskrá. Hún er utan þessa bekkjarnámskrár, unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.

2.1 Lykilhæfni

Lykilhæfni er annar hluti þeirrar hæfni sem skólafarfi stefnir að samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011/2013). Lykilhæfni er almenn hæfni nemenda og er óháð einstökum náms sviðum eða námsgreinum. Hún felur í sér atriði eins og virkni nemenda til að tjá sig, færni í að vinna með öðrum og taka almennt ábyrgð á eigin námi. Viðmið um lykilhæfni gefa til kynna áherslur um hæfni sem nemendur eiga að geta tileinkað yfir skólaárið. Lykilhæfni skiptist í fimm undirþætti og eru þeir nefndir lykilþættirnir fimm og skal gefið mat, einkunn, fyrir hvern lykilþátt fyrir sig. Fyrir hvern lykilþátt eru skilgreind nokkur viðmið sem lýsa getu sem nemendur eiga að vera búnir að tileinka sér í lok skólaárs.

Það er ákvörðun skóla hvort lykilhæfni sé gefin fyrir árganginn í heild sinni (1x), hvert náms svið (8x) eða hverja námsgrein (um 20x) en alltaf eru sömu viðmiðin notuð.

a. Hæfniviðmið og matskvarðalýsingar út frá A-D matskvörðum

Fyrir árganginn gilda eftirfarandi hæfniviðmið um lykilhæfni sem eru sameiginleg fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar auk matskvarða fyrir hvern lykilþátt og eiga við öll námssvið bekkjarnámskrárinnar:

Lykilþættirnir fimm	A	B	C
TJÁNING OG MIÐLUN	Tjáð hugsanir sínar af öryggi og hlustað á aðra. Komið skoðunum sínum og þekkingu mjög vel á framfæri fyrir framan hóp.	Tjáð vel hugsanir sínar af og hlustað á aðra. Komið skoðunum sínum og þekkingu á framfæri fyrir framan hóp.	Tjáð hugsanir sínar að einhverju marki og hlustað á aðra. Komið skoðunum sínum og þekkingu að vissu marki á framfæri fyrir framan hóp.
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	Unnið mjög vel eftir einföldum fyrirmælum og metið eigin verk. Gert sér mjög vel grein fyrir því að það eru fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og að það er munur á staðreyndum og skoðunum. Oftast fundin úrlausn á raunhæfum viðfangsefni.	Unnið vel eftir einföldum fyrirmælum og metið eigin verk. Gerir sér vel grein fyrir því að það eru fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og að það er munur á staðreyndum og skoðunum. Oft fundin úrlausn á raunhæfu viðfangsefni.	Unnið nokkuð vel eftir einföldum fyrirmælum og metið eigin verk að einhverju leyti. Stundum gert sér grein fyrir því að það eru fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og áttað sig að vissu marki á mun á staðreyndum og skoðunum. Stundum fundin úrlausn á raunhæfu viðfangsefnum

SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	Unnið mjög vel eftir fyrirmælum, sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum og þekkt eigin styrkleika. Unnið mjög vel með öðrum, borið ábyrgð og nýtt sér leiðsögn.	Unnið vel eftir fyrirmælum, oft sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum og þekkt nokkra styrkleika hjá sjálfum sér. Unnið vel með öðrum, borið ábyrgð og nýtt	Unnið nokkuð vel eftir fyrirmælum, stundum sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum og þekkt nokkuð vel styrkleika hjá sjálfum sér. Unnið nokkuð vel með öðrum, borið ábyrgð og nýtt sér nokkuð vel leiðsögn.
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	Af öryggi leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og nýtt þær og þekkt vel grunnreglur um netnotkun	Leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og nýtt þær með stuðningi og þekkt grunnreglur um netnotkun.	Að einhverju marki leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og stundum nýtt þær og þekkt nokkuð vel grunnreglur um netnotkun
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	Af öryggi leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og nýtt þær og þekkt vel grunnreglur um netnotkun	Leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og nýtt þær með stuðningi og þekkt grunnreglur um netnotkun	Að einhverju marki leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og stundum nýtt þær og þekkt nokkuð vel grunnreglur um netnotkun.
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	Metið vel jákvæða þætti í eigin frammistöðu og skilið hvenær námsmarkmiðum er náð. Tekið virkan þátt í að skipuleggja eigið nám.	Metið jákvæða þætti í eigin frammistöðu og skilið hvenær námsmarkmiðum er náð. Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með leiðsögn.	Að vissu marki metið jákvæða þætti í eigin frammistöðu og skilið hvenær námsmarkmiðum er náð. Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með leiðsögn að nokkru leyti.

3. Íslenska, íslenska sem annað mál og íslenskt táknmál

A. Íslenska

Námshæfni – viðmið og mat

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

a. Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku
Talað mál, hlustun og áhorf:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • talað hátt og skýrt • tjáð sig frammi fyrir hópi • sagt frá eigin upplifun • átt góð samskipti, hlustað á aðra og sýnt þeim kurteisi • hlustað á sögur og ljóð
Lestur og bókmenntir:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • beitt góðri færni í hljóðkerfisvitund • þekkt alla bókstafi og hljóð þeirra • beitt aðferðum við umskráningu hljóða og stafa þannig að lesturinn verði lipur og skýr • þekkt nokkrar algengar orðmyndir • lesið stutt orð og setningar • þekkt einfaldar vísur, ævintýri, þulur og ljóð
Ritun:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • haldið rétt á skriffæri og dregið rétt til stafs • skrifað ítalska skrift með tengikrókum • skrifað stuttar setningar eða sögur frá eigin brjósti • byrjað setningar á stórum staf og endað á punkti
Málfræði:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • þekkt og fundið bókstafi, hljóð, orð og setningar • þekkt hugtakið stafróf

- leikið sér með orð og merkingu, svo sem með því að ríma, og fara í orðaleiki

3.1. Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Hlustun
- Tjáning
- Áhorf
- Hjóð- og hjóðkerfisfræði
-

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Markviss málörvun 1 í leik og starfi og bókasafnsbækur*
- *Þjálfun í að nota ræðupúlt og heimakrókur*
- *Að vaxa úr grasi*
- *Ýmis kennslumyndbönd t.d. á nams.is*
- *Íslenska í 1. og 2. bekk Handbók kennara*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Lesin framhaldssaga*
- *Þjálfun í að tjá sig og að hlusta í heimakrók*
- *Innlögn verkefna, þjálfun að fara eftir fyrirmælum*
- *Leikræn tjáning*
- *Málörvunarleikir í hóp*
- *Skemmtanir á sal*
- *Koma fram í sal fyrir framan áhorfendur*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Innlögn kennara*
- *Umræður í heimakrók*
- *Frásögn nemenda*
- *Leikræn tjáning*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Að geta tjáð sig fyrir framan hóp*
- *Að geta hlustað á sögu og tileinkað sér nokkrar reglur fyrir áheyrendur*

b. Námsþæfni:

- *Leiðsagnarmat*
- *Frammistöðumat*

3.2. Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 kennslustundir (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Lestrarnám*
- *Rím og rím ósamræmi*
- *Þjálfun hljóðkerfisvitundar*
- *Hljóð og heiti bókstafa*
- *Algengar orðmyndir*
- *Íslenskar þjóðsögur og ævintýri, vísur og ljóð*
- *Lesskilningur*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Lestrarlandið, lestrarbók*

- *Lestrarlandið vinnubók 1 og 2*
- *Lesferill, handbók*
- *Listin að lesa og skrifa, lestrarbækur og verkefni, kennsluleiðbeiningar*
- *Lestrar- og vinnubækur við hæfi nemenda.*
- *Verkefni eftir færni hvers og eins*
- *Ýmis smáforrit Ipad*
- *Orðasjóður*
- *Orðagull*
- *Námsefni frá Super Duper*
- *Listin að lesa og skrifa, lestrarspil*
- *Íslenska í 1. og 2. bekk Handbók kennara*
- *Stafaaskjan*
- *Foam stafir*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Lestrarnámið byggist á hljóða og heildaraðferð*
- *Stafainnlögn, unnið með einn til tvo stafi á viku, heiti hans, hljóð og tengingu við aðra stafi*
- *Lesið í skóla fyrir kennara fimm sinnum í viku.*
- *Heimalestur fimm daga vikunnar.*
- *Orðabók, nemendur skrifa daglega 3-5 orð eða setningar, heima*
- *Lestrarsprettir og lestrarátök*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Innlögn kennara*
- *Einstaklingsmiðuð lestrarþjálfun*
- *Verkefnavinna bæði einstaklingslega og í hópi*
- *Lesturinn þjálfaður í gegnum leiki og þrautir*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Geta nemenda til að lesa texta í samræmi við aldur og þroska*

b. Námsþæfni:

- *Lesskimun í október*
- *Lesferill janúar, maí. Markmið er að lesa 20-75 orð á mínútu að vori.*
- *Sjónrænn orðaforði janúar, maí*
- *Stafakannanir í ágúst, október, janúar, mars, maí*

- *Lesskilningur í samræmi við lestrargetu*

Lesskimun í október

- *Lesferill janúar, maí. Markmið er að lesa 20-75 orð á mínútu að vori.*
- *Sjónrænn orðaforði janúar, maí*
- *Stafakannanir í ágúst, október, janúar, mars, maí*
- *Lesskilningur í samræmi við lestrargetu*

3.3. Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 2 kennslustundir (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Halda rétt á skriffæri*
- *Draga rétt til stafs og skrifa ítalska skrift*
- *Að nemendur geti skrifað orð og/eða setningar*
- *Geti ritað algeng orð sem búið er að æfa*
- *Haft bil á milli orða*
- *Gert greinarmun á hástöfum og lágstöfum í lestri og ritun*
- *Notað lágstafi inn í orðum*
- *Notað stóran staf í upphafi málsgreina*
- *Notað stóran staf í sérnöfnum*
- *Notað punkt í lok málsgreina*
- *Tjáð sig með einfaldri ritun*
- *Vandað vinnu sína*
- *Sögugerð í máli og myndum*
-

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Forskriftarblöð, skriftarbækur, Ítaliuskrift, úrklippubókin, Listin að lesa og skrifa o.fl.*
- *Ipad*
- *Leir*
- *Það kemur saga út úr mér (e. Herdís Egilsd.)*
- *Sögubókin mín*
- *Stafaaskjan*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Þjálfun í að draga rétt til stafs, unnið með einn bókstaf á viku. *Stafur ritaður í úrklippubók og vinnubók*
- *Nemendur spora, leira, pensla og skrifa stafina*
- *Geti ritað alla há- og lágstafi íslenska stafrófsins*
- *Æfa ritun algengra orða í úrklippubók, leira/föndra algeng orð*
- *Orðaskrift/setningaskrift, nemendur skrifa heima 5-10 orð/ setningar a.m.k 5 sinnum í viku*
- *Einföld sögugerð, mynd og texti*
- *Ritun eftir upplestri*
- *Skrifleg verkefni í náttúrufræði og samfélagsfræði*
- *Hugtakakort*
- *Umræður*
- *Fimm orðabók, nemendur skrifa daglega 3-5 orð*
- *Sögugerð, mynd og texti*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Hver nemandi vinnur á sínum hraða og eftir sinni getu*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Að geta skrifað alla há- og lágstafi*
- *Geta nemenda til að skrifa fyrirmyndarsetningu:*
 - *Byrja á storum staf*
 - *Nota litla bókstaf*
 - *Hafa bil á milli orða*
 - *Enda á punkti*

b. Námsþæfni:

- *Virkni í kennslustundum*
- *Símat*
- *Stafa- og skriftarkönnun*
- *Verkefni og skriftarbækur*

3.4. Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennlustund (40 mín. kennlustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Stafrófið
- Orð og merking
- Rím og orðaleikir
- Þekki hugtökin bókstafur, orð og setning
- Unnið með andheiti og samheiti
- Þekkt mun á sérhljóða og samhljóða
- Þekkt samsett orð og unnið með þau
- Þekki sérnöfn

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Lesferill handbók
- Lestrarlandið vinnubækur 1 og 2
- Stafrófsspjöld
- Stafrófsvísan
- Úrklippubókin
- 123.skoli
- Leikir á mms.is
- Verkefni af skólavefnum og fjölbreyttum kennsluháttum

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla

- Málörvun
- Innlögn og útskýringar kennara
- Leikir með orð og merkingu þeirra Stafir, orð og málsgreinar ritaðar í úrklippubók
- Stafir og orð unnin heima
- Fær tækifæri til að nota tungumálið á fjölbreyttan hátt s.s. í gegnum leik og söng og rím

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Hver vinnur á sínum hraða og eftir sinni getu undir leiðsögn kennara*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Símat
- Vitnisburðarskirteini í janúar og maí
- Námsframvinda birt í Mentor yfir veturinn

a. Lykilhæfni:

- *Geta nemenda til að vinna með undirstöðuþætti í málfræði*

b. Námsþæfni:

- *Geta sungið stafrófsvísuna*
- *Geta nemenda til að vinna með bókstafi, orð og setningar*
- *Geta nemenda til að þekkja sérnöfn.*

B. Íslenska sem annað tungumál

„Skipulag íslensku sem annars tungumáls á einstökum stigum grunnskóla tekur mið af aldri, þroska og þörfum nemenda. Einnig þarf að hafa í huga reynslu nemenda, menningarlegan bakgrunn og stöðu í námi. Áföngunum er hér skipt niður í stig sem miðast við hæfni í íslensku við lok hvers stigs. Í fyrsta lagi er miðað við byrjendur, svo lengra komna og síðan lengst komna. Nemendur geta verið staddir á ýmsum stigum óháð aldri“ (Aðalnámskrá grunnskóla, 2016:107).

þrepi (Tier 1).

Líkan Becks o.fl um skiptingu orðaforða er haft við hliðsjónar við skipulag kennslu. Efsta þrepið (Tier 3) inniheldur orðaforða námsgreina og lögð er áhersla á að kennsla námsgreina hefjist eins fljótt og kostur er.

Orð á þrepi tvö (Tier 2) eru orð sem einkenna orðaforða þroskaðra málnotenda og eru kennd markvisst í samstarfi við aðra kennara í gegnum verkefni sem kallast Orðaprenna vikunnar.

Hjá nemanda sem er nýkominn til landsins þarf að byrja á að byggja upp grunnorðaforða í neðsta

Kennsla grunnorðaforða nýkominna nemenda felur í sér að nemandi geti:

- Kynnt sig, sagt til nafns, aldurs, heimilis og afmælisdags
- Heilsað og kvatt
- Þekkt litina
- Þekkt vikudagana
- Notað orð yfir fatnað og fylgihluti
- Talið upp í hundrað
- Notað a.m.k. sagnorð yfir það sem er gert í skólanum
- Sagt hvað hlutirnir í skólastofunni heita
- Sagt heiti fjölskyldumeðlima
- Nefnt helstu húsdýr, gæludýr og villt dýr
- Lýst manneskju
- Þekkt orð yfir helstu andlits- og líkamshluta
- Notað helstu veðurhugtök til að lýsa veðri
- Sagt hvaða árstíð er og þekkt mánaðarheitin
- Notað tímahugtök eins og, í dag, á morgun, í gær, í fyrradag, áðan, á eftir, núna
- Notað hugtök tengd íþróttum og íþróttæfingum
- Notað helstu hugtök tengd mat og matarvenjum
- Notað einföld hugtök sem tengjast náttúrunni og umhverfinu
- Notað einföld hugtök sem tengjast heimilinu
- Notað hugtök sem tengjast heimabænum
- Notað hugtök tengd ævintýrum
- Þekkt nokkur algeng starfsheiti
- Þekkt algeng farartæki
- Notað staðarforsetningar s.s. undir, yfir, fyrir ofan, fyrir neðan, fyrir framan, fyrir aftan
- Þekkt og notað persónufornöfnin
- Notað helstu hugtök yfir form og mynstur

Samhliða uppbyggingu orðaforða fer fram þjálfun á málþáttum: Hlustun, málskilningi, málfræði, setningaupbygging, frásögn og framburði.

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda:

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku sem annað tungumál
Lestur, bókmenntir og ritun	<p>Við lok stigs fyrir byrjendur geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lesið og skilið texta við hæfi og leitað eftir aðstoð þar sem skilning þrýtur, • lesið og miðlað bókmenntum á móðurmáli sínu og nýtt þá reynslu við lestur á íslenskum barnabókum, • notað íslenskt stafróf og tengt saman staf og hljóð, • beitt einföldum reglum um stafsetningu, • skrifað stutta, einfalda frásögn, lýsingu eða skilaboð, • skráð athugasemdir og niðurstöður, t.d. í samstarfshópi.

<p>Lestur, bókmenntir og ritun:</p>	<p>Við lok stigs fyrir lengra komna geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lesið einfalda texta reiprennandi sér til gagns og ánægju og tjáð sig um efni þeirra, • lesið auðlesnar íslenskar barnabókmenntir og bókmenntir á móðurmáli sínu, túlkað þær og tjáð sig um þær, • stafsett nokkuð rétt léttan texta og nýtt sér nokkrar meginreglur stafsetningar, • skrifað sögu eða greinargerð á skiljanlegu máli. Tjáð hugsanir sínar og reynslu í rituðu máli og miðlað til skólafélaga, • tekið virkan þátt í samvinnu með skólafélögum og lagt sitt lóð á vogarskálar við lausn verkefna sem krefjast umræðu, lestrar og ritunar, • notað aðgengileg gögn sér til aðstoðar við lestur og ritun, svo sem orðabækur og rafræn hjálpargögn.
<p>Lestur, bókmenntir og ritun</p>	<p>Við lok stigs fyrir lengst komna geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • valið og lesið sér til ánægju og fróðleiks margvíslegt efni á íslensku og nýtt fjölbreytt hjálpargögn sem skýra orð og orðasambönd, • valið sér bókmenntir, á íslensku og á móðurmáli sínu sem hæfa aldri og áhuga, skilið þær, túlkað og notið, • stafsett og gengið frá texta í samræmi við íslenskar reglur og notað orðabækur og vefefni sér til stuðnings, • dregið saman aðalatriði eða viðeigandi upplýsingar úr texta, • skrifað ritgerðir, skýrslur og frásagnir og átt samskipti með tölvu og valið stíl og málsnið eftir lesanda, efni og tilefni, • nýtt sér íslenskar vefsíður til fróðleiks og ánægju.
<p>Málfræði (Á við um öll stigin)</p>	<p>„Hvað málfræði áhrærir má velja viðmið úr hæfniviðmiðum um málfræði þeirra sem hafa íslensku að móðurmáli“ (Aðalnámskrá grunnskóla, 2016:107).</p>

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Orðaforði
- Hlustun
- Lestur og lesskilningur
- Ritun
- Málfræði og setninga uppbygging
- Hlustun
- Frásögn og framburður

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru: Orðasjóður, Kpals, Lubbi finnur málbein, Orðagull, Tölum saman, Super duper, Markviss málörvun, Leið til læsis, Leggðu við hlustir, The processing program, Following auditory directions, Sagnorðaspil, Fallorðaspil, Listin að lesa og skrifa – Lestrarspil, Íslenski

málhljóðakassinn, Orðaforðalisti MMS, Vefir MMS, smáforrit af App Store og verkefni frá kennara.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- einstaklingskennsla
- kennsla í litlum hópum
- í kennslustofu bekkjar

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- námsefni við hæfi
- spil og leikir

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

Fléttað inn í námið

b. Námsþæfni:

- símat
- leiðsagnarmat
- stöðumat
- próf
- gátlistar
- frammistaða og virkni metin

4. List- og verkgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

a. Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum
:	
<i>Textílmennt:</i>	<p><i>Við lok árgangs hafi nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kynnst <i>textílstofunni og umgengni um hana</i> • Notað einfaldar aðferðir greinarinnar og beitt viðeigandi aðferðum og áhöldum • Lært að vinna í hóp og taka tillit til annarra • Kynnst nokkrum gerðum af efnum og garni • Gert sér grein fyrir mikilvægi vandaðra vinnubragða og að ganga vel um vinnusvæði sitt.
<i>Hönnun og smíði:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • notað rétt þau verkfæri sem hæfa viðfangsefni • beitt líkamanum rétt við vinnu sína og sýnt rétta notkun hlífðarbúnaðar • sýnt örugga umgengni á vinnusvæði • gengið frá eftir vinnu sína.
<i>Myndmennt:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Þekkt frumlitina og geti gert einfaldar litablöndur. • Þekkt grunnformin og geti beitt þeim í myndgerð. • Þekkt mismunandi myndgerðir með tilliti til tækni t.d. teikningu, málverk, ljósmynd og stytta.

- Unnið myndræna frásögn úr umhverfi sínu.
- Sýnt vönduð vinnubrögð, virðingu fyrir efnum og áhöldum og góða umgengni.

Tónmennt

Við lok 1. bekkjar geti nemandi:

- Sýnt áhuga á hugmyndavinnu í tónmennt
- Sýnt færni í frumþáttum tónlistar í gegnum söng, leik og hreyfingu.
- Notað söngróddina á virkan hátt til að túlka margar ólíkar tónlistartegundir.
- Hreyft sig óhindrað og frjálst með tónlist
- Lesið og klappað einföld hryndæmi.
- Þekkt strengjahljóðfæri og algeng hrynhljóðfæri á útliti þeirra og hljómblae.

Menningar - læsi

Við lok fyrsta bekkjar geti nemandi:

- Unnið eftir einföldu ferli fráhugmynd til afurðar
- Hagnýtt þá leikni sem hann hefur öðlast í einföldum verkefnum.
- Tjáð sig á einfaldan hátt um viðfangsefni sitt.
- Gengið frá eftir vinnu sína.

A. hluti - listgreinar:

4.1 Sjónlistir - myndmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Fjórar kennslustundir (40 mín.) á viku í 7 vikur eða 28 kennslustundir að jafnaði yfir veturinn

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Sjálfsmynd, vatnslitir og túss/ Fiskur
- Þrívíð myndgerð í leir, fiskur (Rauði fiskurinn, saga eftir Rúnu)
- Grunnformin, klippimynd
- Frumlitirnir, klippimynd í anda Mondrian
- Heitir og kaldir litir (heit mynd/köld mynd)
- Mappa

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Skjávarpi, internetið, kennslubókin Myndmennt 1, Listaverkabækur, sagan um Rauða fiskinn eftir Rúnu. Skissubók, trönur, pappír, karton, blýanta, túss, tréliti, neoncolorliti, vatnsliti, þel, leir og glerunga og nota viðeigandi áhöld.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- *Kynning*
- *Innlagnir*
- *Kveikja*
- *Umræður*
- *Sýnikennsla*
- *Nemendur spreyta sig á viðfangsefninu og fá endurgjöf frá kennara*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Sýnikennsla*
- *Jafningjafræðsla*
- *Samvinna*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Frammistaða og virkni í tímum er metin*
- *Munnlegar og skriflegar umsagnir*

b. Náms hæfni:

- *Sköpun*
- *Tjáning*
- *Virkni*
- *Verkefnaskil*
- *Vönduð vinnubrögð*
- *Frumkvæði*
- *Tillitsemi*
- *Umgengni*
- *Myndræn verkefni metin*
- *Vinnusemi*
- *Verklagni*
- *Samvinna*

4.2 Tónmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Sögur: einföld lög sungin sem tengjast dygðum, árstíðum og hátíðum*
- *Hljóðfæri: kynning á nokkrum strengja - og ásláttarhljóðfærum.*
- *Hreyfing: hreyfisöngvar sungnir, dansar frá ýmsum löndum og tímabilum*
- *Ritun: kynnist nótna – og hrynskrift*
- *Hlustun: tónsögur, tónlist frá ýmsum löndum og tímabilum*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sönghefti*
- *Hring eftir hring*

- *Leikum og syngjum*
- *Stofuhljóðfæri*
- *Verkefni frá kennara*
- *Grieg/Pétur Gautur*
- *Veraldarvefurinn*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Hópkennsla: söngur, hreyfing í takt við tónlist, leikir og dansað eftir tónlist*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Fjölbreyttni í verkefnavali til að mæta ólíkum nemendum og mismunandi hæfileikum þeirra.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Frammistaða og virkni í tímum metin*
- *Munnlegar og skriflegar umsagnir*

b. Námsþæfni:

- *Virkni í tíma og í samsöng*
- *Samvinna*
- *Frumkvæði og frammistaða*

B. hluti - verkgreinar:

4.3 Hönnun og smíði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Handverksþættir*
- *Heiti áhalda*
- *Öryggismál og umgengni*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Tæki og áhöld greinarinnar*
- *Efni frá kennara*
- *Fjölbreyttur efniviðuriii.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Kynning*
- *Innlagnir*
- *Kveikja*
- *Umræður*
- *Sýnikennsla*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Nemendur fá skýrari fyrirmæli og léttari verkefni*
- *Nemendur aðstoðaðir við vinnu – sýnikennsla maður á mann.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Frammistaða og virkni í tímum er metin.*
- *Munnlegar og skriflegar umsagnir*

b. Náms hæfni:

- *Verkefnaskil*
- *Sjálfstæði*
- *Vönduð vinnubrögð*
- *Fer eftir fyrirmælum*
- *Vinnusemi*
- *Hugmyndavinna*
- *Samvinna*

4.4 Textílmenn

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Fjórar kennslustundir (40 mín.) á viku í 7 vikur eða 28 kennslustundir að jafnaði yfir veturinn.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Grunnaðferðir í textílmenn, grunnform, útsaumsspor o.fl.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Tæki og áhöld greinarinnar*
- *Efni frá kennara*
- *Bækur og blöð*
- *Fjölbreyttur efniviður*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- *Kynning*
- *Innlagnir*
- *Kveikja*
- *Umræður*
- *Sýnikennsla*
- *Nemendur spreyta sig á viðfangsefninu og fá endurgjöf frá kennara*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Unnið eftir einföldum fyrirmælum*
- *Sýnt rétta notkun áhalda*
- *Gengið frá eftir vinnu*

b. Náms hæfni:

- *Frumkvæði*
- *Sjálfstæði*
- *Vönduð vinnubrögð*
- *Fer eftir fyrirmælum*
- *Verkefnaskil*
- *Ástundun*

5. Náttúrugreinar

Námshæfni – hæfni og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum
<i>Geta til aðgerða:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Rætt um hvernig tækni hefur áhrif á lífsgæði íbúa og umhverfi þeirra. Látið sig varða nánasta umhverfi og lífskilyrða lífvera í því Rætt um ólík sjónarmið sem varða málefni daglegs lífs.
<i>Nýsköpun og hagnýting þekkingar:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Bent á störf sem krefjast sérþekkingar Bent á leiðir til úrbóta í nánasta umhverfi sínu
<i>Gildi og hlutverk vísinda og tækni:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Geti miðlaða hugmyndum í máli og myndum sem tengjast náttúruvísindum Geti notað einföld hugtök úr náttúruvísindum í texta Útskýrt hvernig hvernig tækni nýtist í daglegu lífi
<i>Vinnubrögð og færni:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Sagt frá og framkvæmt með hversdagslegum hlutum einfaldar athuganir inni og úti. Tekið þátt í vali á náttúrufræðilegum verkefnum Aflað sér upplýsingar er varða náttúrunna Skráð atburði og athuganir, s.s. með teikningum, eigin orðum og sagt frá Hlustað á og rætt hugmyndir allra.

<i>Ábyrgð á umhverfinu:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu • Rætt lífssýn og gildi og gert sér grein fyrir samspili náttúru og manns • Tekið þátt í að skoða , greina og bæta eigið umhverfi og náttúru.
<i>Að búa á jörðinni:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð • Geti rætt og skoða mismunandi landslag og landnotkun í heimabyggð • Lýst breytingum á náttúru Íslands eftir árstíðum og áhrifum þeirra á lífsskilyrði fólks.
<i>Lífsskilyrði manna</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Útskýrt á einfaldan hátt byggingu starfsemi mannlíkamans. • Útskýrt mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og svefns. • Útskýrt á einfaldan hátt hvernig barn verður til og þekkir einkastaði líkamans. • Rætt um skaðleg efni og hvernig sjúkdómar smitast
<i>Náttúra Íslands:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sagt frá eigin upplifun á náttúrunni og skoðun á lífveru í náttúrulegu umhverfi • Lýst algegnustu lífverum í nánasta umhverfi sínu.
<i>Heilbrigði umhverfisins:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fjallað um samspil manns og náttúru</i> • <i>Flokkað úrgang</i>
<i>Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gert grein fyrir hvernig holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhringsins og mikilvægi við geymsluaðferðir.</i> • <i>Rætt hvernig uppfinningar hafa gert líf fólks auðveldara.</i>

5.1. Náttúrufræði

(ef 4.0 náttúrufræði er valin í bekknum/árganginum er öðrum námsgreinum námssviðsins sjálfkrafa sleppt – þessari línu eytt)

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Skólinn minn og nánasta umhverfi*
- *Bæjarfélagið mitt*
- *Líkaminn*
- *Barnið í umferðinni*
- *Virðing við umhverfið*
- *Umferðarfræðsla*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Komdu og skoðaðu líkamann*
- *Komdu og skoðaðu umhverfið*
- *Aðgát í umferðinni*
- *Ýmis önnur gögn, bækur og netefni*
- *H-6 fræðsluefni frá hjúkrunarfræðingi*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlögn kennara*
- *Tilraunir miðað við viðfangsefni hverju sinni*
- *Verkefnavinna með teikningum og orðum.*
- *Umhverfið skoðað og rannsakað*
- *Hópavinna, samvinnuverkefni*
- *Fræðsla og verklega kennsla Nemendur fara í vettvangsferðir um nærumhverfi skólans*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykillæfni:

- *Tjáning og miðlun*
- *Skapandi og gagnrýnin hugsun*
- *Sjálfstæði og samvinna*
- *Nýting miðla og upplýsinga*
- *Ábyrgð og mat á eigin námi*

b. Náms hæfni:

- *Virkur þátttakandi*
- *Hlustun*
- *Þátttakandi í umræðum*
- *Verkleg vinna*
- *Nýsköpun og hagnýting þekkingar*

Námsmat

- *Virkur þátttakandi*
- *Hlustun*
- *Þátttakandi í umræðum*
- *Hópavinna*

6. Samfélagsgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengast átta námssviðum aðalnámsskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámsskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum
Reynsluheimur	<ul style="list-style-type: none"> • borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi, • lýst samhengi orða, athafna og afleiðinga, • gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni, • áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra, • sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar, • bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum, • áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum, • sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúarbragða, einkum í nærsamfélaginu, • áttað sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélagi manna, • bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins, • áttað sig á gildi samhjálpur í samfélaginu, • áttað sig á að hann er hluti af stærra samfélagi, • varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu.
Hugarheimur	<ul style="list-style-type: none"> • sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum, • bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig,

- gert sér grein fyrir hvar styrkur hans liggur,
- bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann,
- áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði,
- gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti,
- gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans,
- gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna,
- sett sig í spor annarra jafnaldra.

Félagsheimur

- tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi,
- áttað sig á að fólk býr við ólík fjölskylduform, hefur ólíkan bakgrunn og ber virðingu fyrir mismunandi lífsviðhorfum og lífsháttum,
- hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir,
- rætt um valin samfélagsleg og siðferðileg málefni,
- tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti,
- áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum,
- sýnt tillitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra,
- áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna,
- sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar og nefnt dæmi um slíkar reglur,
- sýnt tillitssemi og umhyggju í leik og starfi.

6.1. Trúarbragðafræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 2 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Sköpunarsagan út frá kristinni trú
- Hátíðir kirkjuársins
- Daglegt líf á dögum Jesú

ii. Námsgögn og kennsluefni

Pau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Undrið

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara
- Verkefnavinna með teikningum og orðum
- Hópavinna, samvinnuverkefni
- Leikræn tjáning

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Tjáning og miðlun - Nemandi geti talað fyrir framan hóp - Nemandi geti hlustað á aðra án þess að grípa frammí - Nemandi geti tjáð sig um viðfangsefni sem eru í umræðunni*
- *Skapandi og gagnrýnin hugsun - Nemandi geri sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum - Nemandi geti gert sér grein fyrir hvað séu staðreyndir - Nemandi geti skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hliðum*
- *Sjálfstæði og samvinna - Nemandi geti unnið með öðrum í litlum hópum - Nemandi geti tekið að sér ákveðið hlutverk með leiðsögn kennara*
- *Nýting miðla og upplýsinga*
- *Nemandi geti gert sér grein fyrir ólíkum miðlum til upplýsingaöflunar*
- *Ábyrgð og mat á eigin námi*
- *Nemandi geti skilið hvað felst í að meta eigin frammistöðu*

b. Námsþæfni:

- *Umræður*
- *Hópavinna*
- *Vinnubækur*

6.2. Jafnrétti og lífsleikni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- SMT reglur Lækjarskóla
- Sjálfsagi
- Sjálfstraust
- Góð dómgreind
- Góð samskipti við aðra
- *Hlusta á og ræða ólíkar lausnir í klípusögum*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Að vaxa úr grasi 1.*
 - SMT reglur Lækjarskóla
 - *Ýmsar bækur t.d. um vináttuna og samskipti.*
 - *Bókin um Tíslu*
 - *Myndbönd*
 - *Veraldarvefurinn*
 - *Eineltishringurinn*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara
- Verkefnavinna með teikningum og orðum
- Hópavinna, samvinnuverkefni
 - Leikræn tjáning
 - *Samræður*
 -

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Tjáning og miðlun - Nemandi geti talað fyrir framan hóp - Nemandi geti hlustað á aðra án þess að grípa frammí - Nemandi geti tjáð sig um viðfangsefni sem eru í umræðunni*
- *Skapandi og gagnrýnin hugsun - Nemandi geri sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum - Nemandi geti gert sér grein fyrir hvað séu staðreyndir - Nemandi geti skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hliðum*
- *Sjálfstæði og samvinna - Nemandi geti unnið með öðrum í litlum hópum - Nemandi geti tekið að sér ákveðið hlutverk með leiðsögn kennara*
- *Nýting miðla og upplýsinga - Nemandi geti gert sér grein fyrir ólíkum miðlum til upplýsingaöflunar*
- *Ábyrgð og mat á eigin námi - Nemandi geti skilið hvað felst í að meta eigin frammistöðu*

b. Náms hæfni:

- *Umræður*
- *Hópavinna*
- *Vinnubækur*

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 2 tímar (40 mín. kennlustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- skólabyggingin, skólalóðin og nánasta umhverfi
- árstíðaskipti
- áhrif veðurfars á daglegt líf
- landakort
- bærinn okkar
- saga Hafnarfjarðar

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Komdu og skoðaðu umhverfið*
- *Komdu og skoðaðu líkamann*
- *Aðgát í umferðinni*
- *Hafnarfjörður – bærinn minn*
- *Krakkarnir í Kátugötu og Ella umferðartröll*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara
- Verkefnavinna með teikningum og orðum
- Hópavinna, samvinnuverkefni
- Leikræn tjáning
- Framsögn og kynning

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Tjáning og miðlun - Nemandi geti talað fyrir framan hóp - Nemandi geti hlustað á aðra án þess að grípa frammí - Nemandi geti tjáð sig um viðfangsefni sem eru í umræðunni*
- *Skapandi og gagnrýnin hugsun - Nemandi geri sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum - Nemandi geti gert sér grein fyrir hvað séu staðreyndir - Nemandi geti skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hliðum*
- *Sjálfstæði og samvinna - Nemandi geti unnið með öðrum í litlum hópum - Nemandi geti tekið að sér ákveðið hlutverk með leiðsögn kennara*
- *Nýting miðla og upplýsinga - Nemandi geti gert sér grein fyrir ólíkum miðlum til upplýsingaöflunar*
- *Ábyrgð og mat á eigin námi - Nemandi geti skilið hvað felst í að meta eigin frammistöðu*

b. Náms hæfni:

- *Umræður*
- *Hópavinna*
- *Vinnubækur*
- *Hugarheimur*

7. Skólaípróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

a. Viðmið um námshæfni í skólaípróttum – ípróttir og sund

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 1. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Heilsa og velferð	<ul style="list-style-type: none"> • tekið þátt í umræðu um umhirðu líkamans og • þrifið sig að lokinni kennslustund í ípróttum og sundi • tekið þátt í leikjum og leikrænum æfingum sem efla líkamspól, styrk, hraða og viðbrags • iðkað ípróttir og leiki á skólalóð og í nærsamfélagi • sagt frá jákvæðri upplifun kennslustunda í ípróttum og sundi • rætt um jákvæða sjálfsmynd og fjölbreytta möguleika til að hreyfa sig

Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 1. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Hreyfing og afkastageta	<ul style="list-style-type: none"> • sagt helstu líkamsheiti eins og höfuð, fætur, fótleggir, armar og axlir • farið eftir fyrir mælum og þekkt muninn á röð, línu, hring og hópi • framkvæmt grunnhreyfingar eins og að hlaupa, ganga, hoppa, stökkva og klifra án erfiðleika • framkvæmt æfingar með ýmsum áhöldum eins og gjarðir, sippuband, bolta og baunapoka • stundað æfingar og leiki sem reyna á samhæfingu • leyst af hendi verkefni og æfingar sem hafa áhrif á jafnvægi, sjónskyn, heyrn, snertingu og vöðva- og liðamót

	<ul style="list-style-type: none"> • útskýrt leiki og æfingar sem hafa haft jákvæð áhrif á líðan hans
Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 1. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Félagslegir þættir og samvinna	<ul style="list-style-type: none"> • sagt frá helstu reglum og stjórnað leikjum • rætt um stríðni og einelti og brugðist við því á æskilegan hátt • farið eftir leikreglum og fylgt fyrirmælum • tekið þátt í fjölbreyttum leikjum sem krefjast mismunandi reglna og samskipta • tjáð skoðun sína á æfingum og leikjum • sagt frá leikjum eða æfingum þar sem hann upplifði gleði og ánægju af þátttöku • tekið þátt í leikjum þar sem krafist er ákveðinna reglna til að fara eftir

Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 1. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Öryggi og skipulag	<ul style="list-style-type: none"> • þekkt helstu magn- og afstöðuhugtök eins og fleiri – færri; lengri – styttri; undir – yfir. • brugðist við fyrirmælum kennara eins og að fara eftir fyrirmælum eða flautu • gengið frá fötum á æskilegan hátt í íþróttahúsi og sundlaug • þvegið sér, þurrkað og klætt • umgengist áhöld og tæki á öruggan hátt • farið eftir reglum sem snúa að umgengni í íþróttamannvirkjum; íþróttahúsum og sundstöðum

7.1. Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: Tvær 40 mínútna kennslustundir að jafnaði á viku yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- **Grunnþættir líkams- og hreyfiproska**
 - Líkamsstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki
- **Rytmskar leikfimiæfingar**
 - með bolta, hringi, sippubönd, bönd, keilur
 - án smááhalda
- **Dans**
 - Dansleikir, barnadansar, þjóðdansar, nútímadansar, rytmiskir dansar, tjáninga- og sköpunardansar
- **Áhaldafimleikar**
 - Hindranahlaup, gólfæfingar, stökk, sveiflur, klifur, róla sér, svífa um gangandi
- **Leikir**
 - Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, samvinnuleikir, hugmyndaleikir, ratleikir
- **Frjálsíþróttir**
 - Hlaup, stökk, köst
- **Vetrariþróttir**
 - Skautaiðkun, svig- og gönguskíðaiðkun, snjóbrettaiðkun, útivist að vetri
- **Sértækir námsþættir**
 - Skólamót í leikjum, íþróttagreinum, frjálsíþróttum eða sundi, ratleikjamót, skólaþrekmót, gönguferðir, skíðaferðir

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- **Áhöld í íþróttasal**
 - **Minni áhöld:** Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badminton flugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, combi sett, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur.
 - **Stærri áhöld:** Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppistöður, blak uppistöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet.

- **Áhöld í skóla og á skólalóð**
 - **Minni áhöld:** Boltar, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, mjúkir boltar, liðabönd, vesti, bandý kylfur.
 - **Stærri áhöld:** Klifurbrautir, rólur, mörk, gervigrasvöllur, körfuspjöld, yfir veggur.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- **Kennsla í íþróttahúsi**
 - **Íþróttasalur**
- **Kennsla utanhúss**
 - **Skólalóð**
- **Kennsla heima**
 - **Unnið með heilsudagbók í ákveðinn tíma**
 - Heilsudagbók tekur á daglegri hreyfingu, næringu og líðan
 - **Unnið er með skipulag þjálfunar (hreyfingar) í ákveðinn tíma**
 - Við upphaf kennsluárs
 - Um mitt kennsluár
 - Við lok kennsluárs
- **Dagleg hreyfing borin saman milli tímabila**

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Kennsluaðferðir**
 - Sýnikennsla, vettvangsferðir, endurtekningaræfingar, námsleikir, verkstæðiskennsla (stöðvabjálfun), áfangabjálfun, stöðugt þjálfunarálag, spurnaraðferðir, þrautalausnir og þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermleikir, leitaraðferðir, kannanir, hópvinubrögð, frásögn og sagnalist, sjónsköpun, hugarflug, leikræn tjáning, sviðsetning, söguaðferð
- **Kennsluaðferðir og leiðir**
 - iPad og tengd tækni

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- **Heilsa og velferð;**
 - Námsmat
 - Dagleg hreyfing (eyðublað)
 - Markmiðasetning og framfarir
- **Hreyfing og afkastageta;**
 - Námsmat
 - Mot-4-6 hreyfifærniþróf
- **Félagslegir þættir og samvinna;**
 - Námsmat
 - Virkni í kennslustundum
- **Öryggi og skipulag;**
 - Námsmat
 - Að fara eftir reglum

b. Námsþæfni:

leið 1: Útfærsla í höndum íþróttta og sundkennara skólans

7.2. Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: Ein 40 mínútna kennslustund að jafnaði á viku yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- **Grunnþættir líkams- og hreyfifroska**
 - Að nemandi þjálfist í æskilegri líkamsstöðu í vatni og líkamsbeitingu, samhæfingu, liðleika, þoli, krafti og hraða auk almennrar vatnsaðlögunar
- **Bringusund**
 - Að nemandi þjálfist í bringusundsfótatökum við bakka með eða án hjálpartækja.
- **Öndun**
 - Að nemandi þjálfist í að standa í botni, anda að sér og síðan frá með andlitið í kafi 10 sinnum í röð.
- **Spyrnustaða**

- Að nemandi þjálfist í að spyrna frá bakka og renna með andlitið í kafi 2,50 metra eða lengra.
- **Leikir**
 - Að nemandi geti tekið þátt í ýmsum leikjum til að öðlast færni í samvinnu, aukið þol, kraft, hraða og viðbragð
- **Félagslegir þættir**
 - Að nemandi læri að bera virðingu fyrir þörfum og getu samnemenda.
 - Að nemandi fái tækifæri til að bæta félagsþroska sinn og samskipti

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- **Áhöld í sundlaug**
 - Kútar, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlið, gjarðir, dýnur, boltar.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- **Kennsla fer fram í**
 - Sundlaug (X)
 - Sundhöll ()
 - Unnið með sundkennsluleiðbeiningar í ákveðinn tíma til að styðja við nemendur til að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:
 - Við upphaf kennsluárs
 - Um mitt kennsluár
 - Við lok kennsluárs
 - *Dagleg hreyfing borin saman milli tímabila*
- **Heimanám (foreldrar)**
 - Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Kennsluáðferðir**
 - Sýnikennsla, endurtekning, leikir, þolþjálfun, þrautabrautir, hópvinna, samvinna, sköpun
- **Kennsluáðferðir og leiðir**
 - iPad og tengd tækni

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

b. Náms hæfni:

- **Heilsa og velferð;**
 - Námsmat
 - Markmiðasetning og framfarir
- **Hreyfing og afkastageta;**
 - Námsmat
 - 1. sundstig
- **Félagslegir þættir og samvinna;**
 - Námsmat
 - Virkni í kennslustundum
 - Viðhorf og áhugi
- **Öryggi og skipulag;**
 - Námsmat
 - Að fara eftir reglum á sundstöðum

7. Stærðfræði

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í stærðfræði
<i>Að geta spurt og svarað með stærðfræði:</i>	<p><i>Við lok 1. bekkjar geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> tjáð sig um stærðfræði og sett fram lausnir á einfaldan hátt tekið þátt í umræðum um stærðfræði leyst stærðfræðiþrautir og notað áþreifanlega hluti og eigin skýringarmyndir notað teikningar og talnalínur tjáð sið um stærðfræði sem tengist eigin reynsluheimi
<i>Að kunna að fara með tungumál og verkfræði stærðfræðinnar.:</i>	<p><i>Við lok 1. bekkjar geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> notað hugtök og táknmál stærðfræðinnar unnið með fjölbeytt verkfæri t.d. talnalínur, vasareikna og tölvur tekið þátt í umræðum um stærðfræði notað sögur og myndmál í stærðfræði notað stærðfræðitákn, tölur og aðgerðarmerki og tengt við daglegt mál notað hentug verkfæri á hlutbundinn hátt við lausn verkefna
<i>Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar:</i>	<p><i>Við lok 1. bekkjar geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> unnið einn og í samvinnu við aðra við lausn verkefna og notað til þess hlutbundin gögn og teikningar gert tilraunir með áþreifanlegum gögnum tekið þátt í umræðum um einfalda stærðfræði leyst stærðfræðiverkefni í samvinnu við aðra unnið með verðgildi peninga á einfaldan hátt

<i>Tölur og reikningur:</i>	<p><i>Við lok 1. bekkjar geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • notað náttúrulegar tölur • notað rithátt tugakerfis • reiknað á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt með náttúrulegum tölum (frá 0 – 20) • reiknað einföld dæmi með samlagningu og frádrætti
<i>Algebra:</i>	<p><i>Við lok 1. bekkjar geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • unnið með einfaldar talnarunur og mynstur • notað einföld stærðfræðitákni • fundið lausnir á einföldum jöfnum með eigin aðferðum
<i>Rúmfræði og mælingar:</i>	<p><i>Við lok 1. bekkjar geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • unnið með grunnform og tengt við hluti úr daglegu lífi • rannsakað tvívíð form • unnið með einfalda mælikvarða
<i>Tölfræði og líkindi:</i>	<p><i>Við lok 1. bekkjar geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • safnað gögnum um umhverfi sitt • unnið úr eigin niðurstöðum og sett í einföld myndrit • tekið þátt í umræðum um eigin niðurstöður og annarra

7.1. Stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 6 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- flokkun
- talning
- form, myndir og mynstur

- *tölurnar 0-20*
- *mælingar*
- *einföld samlagning og frádráttur*
- *þrautir*
- *peningar*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 1a Nemendabók og Æfingahefti*
- *Sproti 1b Nemendabók og Æfingahefti*
- *Efni af nams.is*
- *Viltu Reyna? Gulur og síðan einstaklingsbundið*
- *Ljósrit – frá kennara*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlagnir*
- *Verkefnavinna*
- *Paraverkefni*
- *Hópverkefni*
- *samvinnuverkefni*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *leið 1*
- *leið 2 o.s.frv.*
- b. Námsþæfni:
- *Að geta spurt og svarað með stærðfræði:*

b. Námsþæfni:

- *Könnun lögð fyrir nemendur í janúar*
- *Könnun lögð fyrir nemendur í maí*
- *Símat, vinnubrögð og virkni*

7.2. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Tjáning*
- *Tungumál*
- *Vinnubrögð og beiting stærðfræði*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 1a og 1b, nemendabók og æfingabók*
- *Aukahefti t.d. til þjálfunar talnaskriftar*
- *Ýmis hjálpargögn, teningar, talnagrindur, sentikubbar, numicon og fleira*
- *Orðagull*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Hópinnlögn*
- *Einstaklingskennsla*
- *Sjálfstæð vinna*
- *Hópavinna*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Komið til móts við nemendur eftir þeirra getu og þörfum*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Fylgst er með nemendum í tímum og vinnulag metið*

7.3. Tölur, reikningur og algebra

Lýsing á námi og kennslu námsgreinar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 4 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Lestur og skrift tölur upp í 20*
- *Lestur og skrift tölur frá 20 til 100*
- *Talning upp í 20 og aftur á bak frá 20*
- *Heilar tölur*
- *Tölur á undan og á eftir ákveðinni tölu upp í 20*
Reiknisaðgerðir
- *Þekki tákni +, - og =*
- *Samlagningar og frádráttardæmi með tölum upp í 20*
- *Verkefni með eins stafs tölum í huganum*
- *Talnavinir*
- *Tölur á talnalínu*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 1a og 1b, nemendabók og æfingabók*
- *Aukahefti t.d. til þjálfunar talnaskriftar*
- *Hjálpargögn: Teningar, sentikubbar, talnagrindur, spil og fleira*
- *Ýmsir hlutir úr daglegu lífi og náttúrunni*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Hópinnlögn*
- *Einstaklingskennsla*
- *Sjálfstæð vinna*
- *Hringekja*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Verkefnavinna*
- *Lausnaleit*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykillæfni:

- Símat
- Haust-og vorpróf

7.4. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi**Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar**

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

Rúmfræði og myndur

- Eiginleikar og einkenni mismunandi forma einkum marghyrninga og hrings
- Eiginleikar þríhyrninga og ferninga og einkenni þeirra
- Rúmfræðiform við ýmsar aðstæður hins daglega lífs
- Flokkun
- Myndur með röðun
- Mælingar
- Lengdarmælingar
- Mismunandi mælieiningar
- Tölfræði og líkindi
- Flokkun eftir mismunandi eiginleikum eða einkennum
- Súlurit

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Sproti 1a og 1b nemendabók
- Sproti 1a og 1b æfingabók

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Hópinnlögn*
- *Einstaklingskennsla*
- *Samvinna/paravinna*
- *Sjálfstæð vinna*
- *Hópavinna*
- *Útikennsla*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Innlögn*
- *Einstaklingvinna*
- *Hópastarf*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Símat*
- *Haust- og vorpróf*

8. Upplýsinga- og tæknimennt

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla

Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt
Vinnulag og vinnubrögð:	Við lok árgangs geti nemandi:
Upplýsingaöflun og úrvinnsla:	Við lok árgangs geti nemandi:
Tækni og búnaður:	Við lok árgangs geti nemandi:
Sköpun og miðlun:	Við lok árgangs geti nemandi:

8.1. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 1 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Að læra helstu umgengisreglur um snjalltæki*
- *Að skrá sig inn og út úr tækjum*
- *Að nota einföld námsforrit sem tengjast lestri, stærðfræði og samfélagsgreinum*
- *Að geta beitt einföldum grunnaðgerðum við forritun*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Spjaldtölvur*
- *Ýmis námsforrit s.s.: code spark, code cart, box island, coding awbie, puppet pals, my story, froskaleikur, orðagull, lærur og leikum með hljóðin, osmo forrit, nams.is/krakkasíður/stærðfræði og íslenska o.fl.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Sýnikennsla.*
- *Innlögn.*
- *Æfingar.*
- *Nemendur vinna ákveðin verkefni undir leiðsögn kennara, vinna með ýmis námsforrit, læra að skrá sig inn og út úr tölvunni.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Nemendur vinna á sínum hraða.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Vinna í tímum.*
- *Fylgjast með notkun og hæfni í kennslustund.*

- *Skráð í námsframvindu.*

b. Náms hæfni:

- *leið 1*
- *leið 2 o.s.frv*

Lokaorð

Skólanámskrá skólans, á grundvelli aðalnámskrár grunnskóla og viðmiða frá sveitarfélaginu á grunni faglegrar samvinnu í skólakerfi bæjarins, er lykilplagg í skólastarfi þeirra. Í því felst að skólanámskráin nái að lýsa þeim gæðum sem skólar (ætla að) standa fyrir. Það er von bæjaryfirvalda að skólanámskrá hvers skóla nái því að vera gæðahandbók sem stuðli að árangursríkri og ánægjulegri skólagöngu hvers barns í bænum. Við eigum ekki að sætta okkur við neitt minna og það er hlutverk alls skólasamfélagsins að vinna að því. Með ósk um að þessi bekkjarnámskrá, sem einn tíundi af skólanámskrá skólans, stuðli að slíku með samvinnu allra sem að námi nemenda koma.